

Handläggare:
Per-Ove Mattsson
08 508 18 148

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-09-24

Hur förebygger vi extremism i Farsta?

Svar på skrivelse från M och FP

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på en skrivelse från Moderaterna och Folkpartiet om hur vi förebygger extremism i Farsta.

Per-Ove Mattsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Sammanfattning

I en skrivelse till stadsdelsnämnden har Moderaterna och Folkpartiet frågat hur vi förebygger extremism i Farsta. Stadens strategi för våldsbejakande extremism har enligt partierna goda ambitioner men det borde kunna göras mera när det gäller stöd till anhöriga och utbildningsinsatser.

Förvaltningen ombeds svara på ett antal frågor om hur man arbetar vid kontakt med våldsbejakande extremism. Förvaltningen svarar bland annat att anställda ska kontakta sin chef när de i verksamheterna stöter på personer med extrema åsikter, och att kontroller görs för att förhindra att bland annat extremistiska organisationer beviljas bidrag eller får hyra stadens lokaler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen beställare – äldreomsorg, funktionsnedsättning, individ och familj inklusive socialpsykiatri.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 11 juni i år lämnade Moderaterna och Folkpartiet in en skrivelse där de frågar hur vi förebygger extremism i Farsta.

I skrivelsen uppger partierna att stadens politiska majoritet antagit en strategi mot våldbejakande extremism¹. Behovet av en strategi har aktualiserats eftersom ett antal invånare i Sverige valt att resa till Syrien för att ansluta sig till Islamiska staten, IS. Partierna menar att strategin innehåller ett antal goda ambitioner men att det borde gå att göra ännu mera, till exempel vad gäller utbildningsinsatser och stöd till anhöriga.

När det gäller hur staden ska agera när personer som deltagit i IS terroraktioner återvänder till Sverige tycks – hävdar Moderaterna och Folkpartiet – den politiska majoriteten i staden ha tappat kontakt med verkligheten. Istället för att konstatera det självklara, det vill säga att personer som deltagit i mord och våldtäkt ska lagföras, så väljer majoriteten att lyfta fram sociala åtgärder såsom försörjningsstöd, arbetsmarknadsåtgärder och att de ska få hjälp med bostad. Det är visserligen polisen som ska lagföra brott men partierna anser att det är en märklig tanke att socialtjänsten ska förhålla sig passiv när det föreligger misstanke om allvarliga brott.

De båda partierna menar att det är viktigt att förvaltningen aktivt arbetar inom alla relevanta verksamhetsområden för att förhindra radikalering. Mot bakgrund av detta ber man förvaltningen återkomma med en redogörelse för hur man arbetar med följande frågor:

1. Hur ser förvaltningen till att anställda vet hur de ska agera om de kommer i kontakt med personer i riskzonen för radikalering?

¹ Strategin har ännu inte behandlats av kommunfullmäktige. Förslaget från socialnämnden med kompletterande text från finansroteln remissbehandlas för närvarande i staden. Farsta stadsdelsnämnd behandlar remissen vid det sammanträde då även detta tjänsteutlåtande tas upp, den 24 september.

2. Vilket stöd kan man få för att som anhörig agera om man märker att en person i ens närhet är på väg in i en extremistisk miljö?
3. Hur säkerställer förvaltningen att stöd, exempelvis i form av pengar eller lokaler, inte kommer extrema organisationer till del?
4. Hur agerar förvaltningen om man har misstanke om att en person kan ha deltagit i folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser eller andra gärningar som är straffbara enligt svensk lag?

Förvaltningens synpunkter och förslag

1. Hur ser förvaltningen till att anställda vet hur de ska agera om de kommer i kontakt med personer i riskzonen för radikaliserings?

De anställda som kommer i kontakt med personer som uttrycker och bär på extrema åsikter och våldstankar ska ta upp detta med sin närmaste chef för diskussion om hur det ska hanteras och uppmärksammas. Arbetsledningen ska återkommande vid arbetsmöten och handledningssituationer informera och påminna personalen om att vara uppmärksamma på detta.

2. Vilket stöd kan man få för att som anhörig agera om man märker att en person i ens närhet är på väg in i en extremistisk miljö?

Handlar det om en ungdom finns det inom förvaltningens öppenvård för barn och ungdom olika insatser som kan erbjudas. Det finns familjebehandlare och ungdomsbehandlare som kan erbjuda olika former av stöd till anhöriga och motivationssamtal med den unge. I vissa fall kan det också vara möjligt att en barnavårdsutredning behöver inledas.

Rör det sig om vuxna är det förvaltningens vuxenenhet som kan ge stöd. Projektet SIG (sociala insatsgrupper), som arbetar med unga vuxna som är utsatta och kriminella och befinner sig i någon form av utanförskap, är en verksamhet som kan ge olika former av stöd. Även utredande socialsekreterare har möjlighet att ge stödsamtal och bistå anhöriga samt erbjuda motivationssamtal till den enskilde.

3. Hur säkerställer förvaltningen att stöd, exempelvis i form av pengar eller lokaler, inte kommer extrema organisationer till del?

Aktivitetshuset Tuben hyr ut lokal och rum till olika föreningar. Ansvarige för uthyrningen träffar alltid representanter för föreningarna innan rum eller lokal upplåtes, föreningen får frågor om syfte och vilken verksamhet som bedrivs, om fakturaadress och organisationsnummer. Handlar det om en för förvaltningen okänd förening görs en mer noggrann genomgång av föreningen och dess syfte, stadgar och andra handlingar begärs in.

Stadsdelsnämnden har fastställt riktlinjer för de bidrag som nämnden beviljar föreningar. Förutom riktlinjerna och ansökningarna (som inbegriper att föreningen måste lämna in sin stadgar) så har ansvarig handläggare kontinuerlig kontakt både muntligt och skriftligt med i princip alla föreningar som söker. Enligt riktlinjerna så har förvaltningen rätt att göra revision. De flesta föreningar som idag söker och får föreningsbidrag är välkända av förvaltningen. När det kommer in ansökningar från nysökande föreningar tar handläggaren kontakt genom kalla till möten och genom telefonsamtal och mejl.

4. Hur agerar förvaltningen om man har misstanke om att en person kan ha deltagit i folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser eller andra gärningar som är straffbara enligt svensk lag?

Socialnämnden har möjlighet att lämna uppgifter som angår misstanke om brott, för vilket det inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i ett år, eller misstanke om försök till brott, för vilket det inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i två år. Detta framgår av 10 kapitlet 23 § offentlighets- och sekretesslagen. Socialtjänsten har således möjlighet att bedöma vad som är lämpligast i varje enskilt fall om polisanmälan ska göras eller inte. Finns en rimlig misstanke görs en polisanmälan av enhetschef.

Förvaltningen vill i övrigt hänvisa till sitt förslag till svar på remissen av det förslag till stadsövergripande strategi mot våldbejakande extremism som partierna nämner i sin skrivelse – se not på sidan 2 i detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från M och FP om hur vi förebygger extremism i Farsta